

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Иван Петров Видолов

член на научно жури в конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“, обявен в ДВ, бр. 31 от 12 Април 2019 г. от Софийския Университет „Св. Климент Охридски“

I. Данни за процедурата

Конкурсът за заемане на академичната длъжност „доцент“, в област на висшето образование 3. Стопански, социални и правни науки, професионално направление 3.6. Право, научна специалност „Криминалистика“ е обявен за нуждите на катедра „Наказателноправни науки“ на Юридическия факултет при Софийския университет „Св. Климент Охридски“, като обявата е публикувана в ДВ, бр. 31 от 12 Април 2019 г. Съставът на научното жури е определен със Заповед № ВО 38-235/21.05.2019 г. на Ректора на Софийския университет „Св. Климент Охридски“.

Единствен кандидат в процедурата за заемане на академичната длъжност е гл. ас. д-р Здравка Владимирова Кръстева.

II. Данни за кандидата и учебно-преподавателската му дейност

Гл. ас. д-р Здравка Кръстева е завършила висше образование по специалността „Право“ през 1996 г. През 2015 г. придобива образователна и научна степен „доктор“ по криминалистика.

Академичната кариера на кандидата започва през 2002 г. в Софийския университет „Св. Климент Охридски“, като асистент по криминалистика. Наред с

това провежда учебни занятия по същата учебна дисциплина в Нов български университет и УНСС. Освен с преподавателска дейност, кандидатът в различни периоди заема длъжности, свързани с юридическата ѝ компетентност при Омбудсмана на Република България и в неправителствения сектор.

Д-р Здравка Кръстева има дългогодишен опит, като преподавател по криминалистика, като се е доказала, като утвърден преподавател и изследовател в областта на правото.

III. Научна дейност на кандидата

За участие в конкурса кандидатът е представил за рецензиране една монография и шест статии, публикувани в научни списания и сборници от научни конференции и една глава от книга.

От предоставените за рецензиране публикации, съществено внимание следва да се отдели на монографичния труд „Свидетелите очевидци в наказателното производство в светлината на съвременните постижения на психологията и криминалистиката“, като най-значимо научно произведение на кандидата, притежаващо редица приноси за правната наука. Монографията е структурирана в увод, четири глави, заключение и приложения. Избраната структура и последователността на изложението позволяват разглежданите проблеми да бъде възприети и анализирани, както самостоятелно, така и в тяхната цялост, което прави достъпни и разбираеми тезите на автора и подкрепящите ги аргументи.

В предоставения за рецензиране труд се подлагат на задълбочен научен анализ въпросите, свързани човешката памет и факторите, водещи до погрешни показания и разпознавания от страна на свидетелите-очевидци. Научният инструментариум, използван от автора е свързан с прилагане на комплексен научен подход и интердисциплинарност на научните знания, който успешно

съчетава в единство редица съвременни достижения на правото и психологията. Авторът е използвал, като емпирична основа множество научни изследвания в областта на приложната психология, с които се обобщават и анализират експериментални данни, пречупвайки ги през процесуалната уредба, като по този начин съумява да достигне до оригинални изводи, имащи научен принос за криминалистиката и наказателния процес. В монографичния труд се предлагат решения на множество проблеми, свързани с реда и условията за извършване на разпит и разпознаване. Прави се сравнителен анализ, обобщава се международния опит от предприетите реформи в областта на чуждестранното законодателство, по отношение на процесуалния ред за извършване на разпознаване.

Важно е, обаче да се подчертае, че направените изводи и предложени решения са научнообосновани, доказани и апробирани. Така научният труд има подчертан не само научен, но и практикоприложен характер, с което може да съдейства за решаване на практическите трудности в правоприлагането и да аргументира научнообосновани решения за законодателно усъвършенстване на материята. Тези решения са насочени към усъвършенстване на реда за извършване на разпознаване, с цел избягване и намаляване на риска от погрешни идентификации. В това отношение научното изследване разкрива и недвусмислено обосновава необходимостта от промяна в процесуалната уредба и тактическата организация за провеждането на разпознаване и разпит на свидетели-очевидци.

Представеният монографичен труд съдържа всички характеристики на съществено за науката изследване, което не само осветява важни въпроси на процесуалното доказване, аргументира решения и посочва пътища за развитие, но и притежава онзи научен и познавателен потенциал, който може да послужи, като източник за уеднаквяване на съдебната практика и усъвършенстване на законодателството по въпросите на разпознаването.

Представените за рецензиране от кандидата шест статии и глава от книга допълват и представят в цялост неговите широки научни интереси в областта на правото. Тези научни публикации са посветени на теми, излизащи от рамките на криминалистичната наука, дори от границите на наказателноправните дисциплини, което положително обогатява научната компетентност и задълбоченост на автора и характерната за неговото научно творчество интердисциплинаронст. Този подход в научните дирения на кандидата, не само откликва на съвременните научни предизвикателства и тенденции в научноизследователската дейност, но и очертава неговия собствен научен стил и изследователски подход.

Представените статии основно са посветени на теми, свързани с правата на човека. В тях авторът демонстрира задълбочено познание на материята и умения за научно аргументиране на собствените си виждания. Статиите са написани достъпно, разбираемо, авторът свободно борави с утвърдения понятийния апарат в тази област на правото.

V. Научни приноси

Към материалите по конкурса кандидатът е приложил справка за научните приноси, които следва да бъдат приети, без забележки. Те могат да бъдат обобщени в следните основни точки:

1. Анализирано е законодателството и процесуалната практиката, въз основа на което е предложено усъвършенстване на тактиката на предварителния разпит преди разпознаването, по реда на чл. 170 НПК.

2. Разработени са тактически правила и препоръки за усъвършенстване организацията и тактиката при извършване на разпознаване по снимки, а също така при провеждане на т.нар. „оперативно разпознаване“.

3. Анализирани са законовите изисквания на чл. 171, ал. 2 НПК по отношение на изискването за сходство между предявените за разпознаване лица. Направени са предложения *de lege ferenda* за преодоляване на установените законодателни несъвършенства, чрез изменения и допълнения в съответните разпоредби на НПК.

4. Анализирана е процесуалната уредба по отношение на инструкциите към разпознаваните лица и възможностите за внушаващо въздействие от страна на органа, извършващ разпознаването. Направени са предложения *de lege ferenda* за усъвършенстване на законодателството.

5. Разгледана е възможността за извършване на разпознаване по други признаци на външността, като глас и походка. Направени са препоръки, имащи тактическо значение за процесуалната практика.

6. Разработен е криминалистичен инструментариум за прилагане на методите на когнитивното интервю при провеждане на разпит, включително по отношение на непълнолетни и малолетни лица.

7. Разработена и аргументирана е система за оценка достоверността на резултатите от разпознаването и разпита на очевидци.

5. Заключение

Кандидатът в конкурсната процедура д-р Здравка Владимирова Кръстева отговаря на всички изисквания, предвидени в чл. 24 от Закона за развитие на академичния състав в Република България за заемане на академичната длъжност „доцент“.

Предвид горното, с категоричност давам своята **положителна оценка** и **препоръчвам** на научното жури да предложи на факултетния съвет на Юридическия факултет при Софийския университет „Св. Климент Охридски“ гл.

асистент д-р Здравка Владимирова Кръстева да бъде избран на академичната длъжност „доцент“, в област на висшето образование 3. Стопански, социални и правни науки, професионално направление 3.6. Право, научна специалност „Криминалистика“.

Член на научното жури:

доц. д-р Иван Видолов

гр. София

05.07.2019 г.

OPINION

By Assoc. Prof. Ivan Petrov Vidolov, a member of the scientific jury in the competition for the academic position "Associate Professor," announced in SG, issue. 31 from April 12, 2019, by Sofia University "St. Kliment Ohridski"

I. Procedural details

The competition for the academic position "Associate Professor" in the field of higher education 3. Economic, social, and legal sciences, professional field 3.6. Law, specialty "Criminalistics" has been announced for the needs of the Department of Criminal Law at the Faculty of Law at Sofia University "St. Kliment Ohridski ", the advertisement being published in SG, issue. 31 of April 12, 2019. The composition of the Scientific Jury was determined by Order No. BO 38-235 / 21.05.2019 of the Rector of Sofia University "St. Kliment Ohridski." The only candidate for the academic position is Asst. Prof. Zdravka Vladimirova Krasteva, Ph.D.

II. Details of the applicant and her teaching activity

Asst. Prof. Zdravka Krasteva graduated with a law degree in 1996. In 2015, she earned her doctorate in Criminalistics. The candidate's academic career began in 2002 at Sofia University "St. Kliment Ohridski" as an assistant professor in Criminalistics. Furthermore, she teaches classes in the same subject at New Bulgarian University and UNWE. In addition to teaching, the candidate occupies, at various times, positions related to her legal competence with the Ombudsman of the Republic of Bulgaria and in the non-governmental sector. Dr. Zdravka Krasteva has many years of experience as a forensic science lecturer, having proven herself as a well-established law scholar and researcher.

III. Applicant's scientific activity

The applicant submitted for review one monograph, six articles published in scientific journals and collections of scientific conferences and one book chapter. Of the publications submitted for review, considerable attention should be paid to the monograph work "Eyewitnesses in Criminal Proceedings in the Light of the Contemporary Achievements of Psychology and Forensic Science," as the most significant scientific work of the candidate with many contributions to legal science.

The monograph is structured into an introduction, four chapters, a conclusion, and addendum. The chosen structure and sequence of the text allow the problems under consideration to be perceived and analyzed, both individually and in their entirety, which makes the author's theses and their supporting arguments accessible and understandable.

The reviewed work presents an in-depth scholarly analysis of issues related to human memory and the factors that lead to inaccurate testimonies and misidentifications by eyewitnesses. The scholarly apparatus used by the author is related to the application of a complex scientific approach and the interdisciplinary scholarly knowledge, which successfully combines many contemporary advances in law and psychology. The author has used as empirical basis numerous scientific studies in the field of applied psychology, which summarize and analyze experimental data, looking at them through the lens of the criminal procedure, thus managing to reach original conclusions that have a scholarly contribution to criminalistics and criminal procedure.

The monographic work offers solutions to numerous problems related to the terms and conditions for conducting witness interviews and lineups. A comparative analysis is made, summarizing the international experience in the legislative reforms concerning the procedural rules for identification parades.

However, it is essential to emphasize that the conclusions and proposed solutions are evidence-based, proven, and validated. Thus, the reviewed scholarly work is not only theoretical but also practical in nature, and can contribute to solving practical

difficulties in law enforcement and to justifying scientifically sound decisions for the legislative improvement of the matter. These solutions aim to refine the identification procedure in order to avoid and reduce the risk of misidentifications. In this respect, the scientific study reveals and unequivocally substantiates the need for a change in the procedural framework and the tactical organization for conducting the identification parade and interviewing of eyewitnesses.

The monograph work contains all the characteristics of research-relevant study that not only highlights important issues of procedural evidence, justifies decisions and identifies pathways for development, but also has the scientific and cognitive potential that can serve as a source for harmonizing judicial practice and refinement of legislation on lineups.

The six articles and a chapter in the book submitted for review by the applicant represent her broad scientific interests in law. These scholarly publications are devoted to topics that go beyond criminalistics, even beyond the boundaries of criminal law, which positively enriches the author's scholarly competence and depth and the interdisciplinary character of her research. This approach, in the applicant's research pursuits, not only responds to contemporary scientific challenges and trends but also outlines her scholarly style and research approach.

The articles presented are mainly dedicated to human rights topics. In them, the author demonstrates a thorough knowledge of the matter and the ability to substantiate her views. The articles are written in an accessible, understandable way, and the author freely deals with the well-established conceptual apparatus in this area of law.

IV. Scientific contributions

The applicant has attached to the competition materials a reference to the scientific contributions which should be accepted, without objections. They can be summarized in the following main points:

1. The author analyzes legislation and case-law, and makes proposals for improvement of the tactics of the witness interview before the lineup, under Art. 170 CPC.

2. Tactical rules and recommendations have been developed for improving the organization and tactics of performing photo lineups, as well as conducting the so-called mugshot searches.

3. The candidate analyzes the legal requirements of Art. 171, para. 2 PPC regarding the similarity between the identified individual and the fillers. She proposes *de lege ferenda* to overcome the identified legislative deficiencies by amending and supplementing the relevant provisions of the CCP.

4. The procedural framework concerning instructions to the witness and the possibilities for suggestive influence from the lineup administrator are analyzed. *De lege ferenda* proposals have been made to improve the legislation.

5. The possibility of recognizing other features of the appearance, such as voice and gait, is considered. Recommendations have been made that are tactically relevant to procedural practice.

6. A forensic technique has been developed for applying the methods of cognitive interviewing during a witness interview, including minors.

7. A system for evaluating the reliability of the results of the identification parade and eyewitnesses interview has been developed and substantiated.

V. Conclusion

The candidate in the competitive procedure Dr. Zdravka Vladimirova Krasteva meets all the requirements stipulated in Art. 24 of the Law on the Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria for the occupation of the academic position "Associate Professor." Given the above, I strongly endorse and recommend to the Scientific Jury to propose to the Faculty Council of the Faculty of Law at Sofia

University "St. Kliment Ohridski ". Asst. Prof. Dr. Zdravka Vladimirova Krasteva to be appointed to the academic position "Associate Professor" in the field of higher education 3. Economic, social, and legal sciences, professional field 3.6. Law, specialty Criminalistics.

Member of the Scientific Jury: Assoc. Prof. Dr. Ivan Vidolov

Sofia, 05.07.2019